

ШИН КӨДЛМШИН ДЖИСАҢД

(ОЧЕРК)

Эрджәнә Петр сән дархи болд нернь гарв. Амти икар таасд-мн. Кесг дакдж мөнъгар болн үнтә белгар колхоз Петриг мөрәлв. Гертә-малта, идх-уухар элвг бә-ав.

Болв гарси газр гидгтн сәәхн. Төрскндән күрч көдлмшднъ дөнъ болхар Петр адгъв. Нидн джил төрскн газрун төрл-саднури Петр нүүдж ирв.

— Шин ирдж буусн күн газ-риг ягъдж медхв, түрүләд идждж авчагъад фермин залачла харгъад бийдән тааста көдлмшд орлхта — гидж зууран машин деер төрсн селәнәннъ бара үзчкәд Петр санв. Уд хол кецәсн цагла мөрнәннъ шүрүн хатрлар хотна уульцар фермин залач ордж аашна. Шин ирәд бууджах әмт үзчкәд, мөрнәннъ аминь та-

— Фермд трактористир, малч-нр, йирин көдләчир кергтә.

Эн баахн залу ямаран эрдм-тә болхв. Манд гуртин гардач кергтә билә. Асхидан оч энүнлә күүндлхтә — гидж санад геринь өөр ирдж буугъад, мөрнәннъ зер-зевинь залач орулв. Эдү-тедү болсна хөөн нүүддж ирсн өрк-бүлүр залач ирв. Мендән медшв. Ямаран кевәр хаалгъдан йовдж ирснә тускар күр эклв.

— Нерити кемб? — гидж ахлач сурв.

— Эрджәнә Петр.

— Урднъ ямаран көдлмшт йовлат? — гидж сурв.

— Урднъ дархи болдж көд-лдж йовлав — гисн хәрү сонъсв.

— Би хүвдән таниг гуртин гардачар батлх санатав. Тана өгх хәрүгитн сонъсхгов — гидж наадлад залач инәв.

— Малд өөрддж үзәд угав. Мини санад болдла тана фермд

дәд идждсн көдлмш гарин әу дахна, көдлхд чиги амр болна. Дакад деернъ бәәх бәәрән бат-лдж авх кергтә, — гидж Петр хәрү өгв.

— Төрскн газртан ирсн хөөн гер олдш уга гидж бичә сана-гъан зовти. Тадниг орулдж бәәр-шүлх гермүд, көдлх көдлмш бәә-нә, — гидж залач келв.

Шин көдлмшлә әклдж тань-лх кергтә, кегъад дассн көдлмш бийд туста болх — гидж санад, манъгъдуртнъ көдлхәр гуртури ирв. Базинь эргүләд хәләхлә, эндк-тендкнъ хагърха, өвдгнә хог-шег, өвсн үвләнъгүрн зөөг-дәд угань Петрин нүднд үзгдв. Идшлдж йовх малмудур Петр өөр-дв, дегд эцтә; идгинь хәләв, өвснъ энд-тедн тару, кесгтән нег бәәрнд хәрүлджәх болдж медгдв. Цуг эн тоот мал асрлгъна көдл-мш Петрин седкллә ирлсн уга. Иим будн-цанъ көдлмшт көдлдж үзәд уга Петр, эк-зах уга көдл-шин бәәдллә әвцдж бәәшгогъан санв.

(Чигинь бәрәдгүшнә)

Приозерн района, «Сухотинс-кий» совхозин 2-ч фермин кецү сәәхн тегш тег. Альдаран хәләв чигн көкрдж ургъсн өвсд тенъ-гсин дольган мет, әрә үләджәх салъкнд негт толгъагъан газрур гекләд, негт өндәлдәд, у-örgн теегин делгү агъуд күүнә нүдн күрәд үзм дүнъгә газрт шавшдж үзгднә.

Тегәд чигн эн теегин шимнъ күцддж болсн нәрн өвснд идждсн, гуйиннъ хар махнъ дүүрнъ, тегш зоота, хальмг тохмта улан үкрмүд, чиндгнъ цагъан көвкр торгън нооста хөд нег-негиәсн хол биш идшлдж йовхнъ харвг-дна. Эн тегш теегин агъуд мал асрдж өсклгнд чигн, теднә хот белдлгнд чигн буульдж күүнә зүркн ханшго газр.

15 джил хооран Эрджәнә Петр эн тег кенд ямаран туста-гъинь медхәс бичкн билә. Алтан газрин энъ-зах уга буудя тәрдг колхозд ордж эврәннъ көд-лмшин үүлдврән эклсми. Түрү-ләд алхч болв. Терүнәсн дамшад